

• حَرَى خَالِدٌ أَنْ يَقُومَ.

• Umulur ki Halit kalkar.

• اِخْلَوْلِقَ التَّجُّ أَنْ يَنْزِلَ.

• Umulur ki kar yağar.

➤ عَسَى fiili “yaklaştı” manasında tam fiil olarak da kullanılır.

Bu durumda fâili yine أَنْ den sonraki bölümdür.

• عَسَى أَنْ يَأْتِيَ خَالِدٌ.

• Halit’in gelmesi yaklaştı.

3. *Şuru (başlama) Fiilleri*

- *Bu fiiller muzârinin başına geldiklerinde kendi asıl manalarını atarak (.....meye başladı” manasını verirler.*

- *Başlama bildiren fiillerin başına **أَنَّ** getirilmez. Yani başlangıç bildirmeleri ancak muzâri başında olur.*

قَامَ - جَعَلَ - أَقْبَلَ - أَخَذَ - شَرَعَ - أَنْشَأَ -
طَفِقَ - ابْتَدَأَ - هَبَّ - بَدَأَ

أَخَذَ الْوَلَدُ يَبْكِي

Çocuk ağlamaya başladı.

أَخَذَ الْوَلَدُ يَبْكِي.

Çocuk ağlamaya başladı.

طَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ.

Cennet yaprağından üzerlerine örtmeye başladılar (Tâ-Hâ, 121).

شَرَعَ الطَّالِبُ يَقْرَأُ.

Öğrenci okumaya başladı.

جَعَلَ الْمَجْنُونُ يَصْرُخُ.

Deli bağırmaya başladı.

Geri

İleri

Not:

Tam fiil olarak kullanıldıklarında kendinden sonraki fail olur. Bu durumda kendilerinden sonra fiil yoktur.

أَخَذَ عَلِيٌّ الْكِتَابَ مِنَ التَّلْمِيزِ

- شَرَعَ الْمُتَّهَمُ يَقُولُ الْحَقِيقَةَ
- عَسَى السَّلَامُ يَعُمُّ الْعَالَمَ
- عَسَى الْمُهَنْدِ □ وَنَ أَنْ يَكْتَشِفُوا الْبُتْرُولَ فِي هَذِهِ الصَّحْرَاءِ
- لَمْ أَكُنْ أَظُنُّ أَنَّ فَرِيقَ الْمُدْرَ □ةِ بِهَذَا الْإِ □ تَعْدَادِ .
- الْمُهَنْدِ □ وَنَ أَوْشَكُوا أَنْ يَكْمُلُوا الْعِمَارَةَ
- أَوْشَكَتِ الشَّمْسُ تَغْرُبُ ، عَسَى أَنْ تُدْرِكَ صَلَاةَ الْمَغْرِبِ
- جَلَسَ الْمُدْرِسُ عَلَى مَقْعَدِهِ مُتَعَبًا بَعْدَ أَنْ شَرَحَ الدَّرْسَ
- لَمْ يَكُنْ يَشْرَحُ الْمُدْرِسُ الدَّرْسَ □ تَى جَلَسَ عَلَى مَقْعَدِهِ مُتَعَبًا

ŞART VE EDATLARI

ÜNİTE 5

www.medicineweb.net

Fiil-i Muzariyi cezm eden edatlar

Bir Muzari fiili cezm eden edatlar

لا الناهية – لام الأمر – لم – لَمَّا

(. . itap .ünite)

İki Muzari fiili cezm eden edatlar;

إن – متي – مهما – أينما

- **Tanım:**

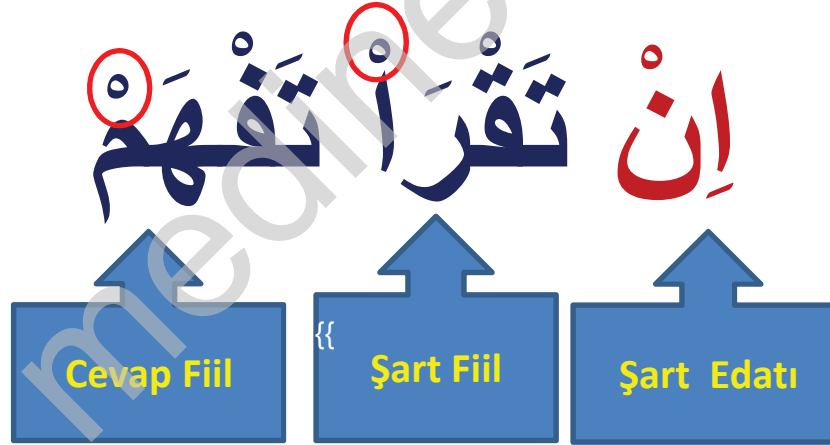
Bu edatlar iki muzari fiili cezm eder ve bunlara şart edatları denir.

*Başında şart edatı bulunan cümleye şart cümlesi denir. İki ögesi vardır: **Şart** ve **cevap**. Şart edatları kendinden sonraki fiilleri **cezm** eder.*

Geri

İleri

- *Okursan anlarsın.*

Şart edatları:

➤ **إِنْ** ...se,...sa

إِنْ تَقْرَأْ تَفْهَمْ.

- Okursan anlarsın.

➤ **مَنْ** kim...se,...sa

مَنْ صَبَرَ ظَفَرَ

- Kim sabrederse zafer kazanır

➤ **مَا** ne....sesa

مَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمُهُ اللَّهُ.

- Ne iyilik yaparsanız Allah onu bilir

➤ **مَهْمَا** Her ne...se, ..sa

مَهْمَا تَفْعَلْ أَفْعَلْ.

- Her ne yaparsan onu yaparım

➤ **أَيُّ** Herhangisini, neyi, kimi ..se, sa

أَيًّا تَكْتُبْ أَكْتُبْ.

- Neyi, hangisini yazarsan yazarım.

➤ **أَيَّانَ** ne zaman..se..sa

أَيَّانَ تَرْجِعْ نَذْهَبْ إِلَى الْمَسْرَحِ

- Ne zaman dönersem tiyatroya gideriz

Geri

İleri

➤ **أَيْنَمَا** her nerede, nereye ...se

أَيْنَمَا تَجْلِسُوا نَجْلِسُ هُنَاكَ

Her nerede oturursanız orada otururuz.

➤ **حَيْثُمَا** Her nereye ...se

حَيْثُمَا يَنْزِلِ الْمَطَرُ لَا يَذْهَبُ هُنَاكَ

Nereye yağmur yağarsa oraya gidilmez.

➤ **أَيَّ** Her nereye her nasıl ...se

أَيَّ تَذْهَبُ أَذْهَبُ

Nereye (her nasıl) gidersen giderim.

➤ **إِذَا مَا** ..se , ...sa

إِذَا مَا تَكْتُبُ تَحْفَظُ

• Her ne zaman yazarsan ezberlersin.

➤ **مَتَى** Her ne zaman

مَتَى تَكْتُبُ أَقْرَأُ.

• Her ne zaman yazarsan okurum.

➤ **كَيْفَمَا** Her nasıl ..se

كَيْفَمَا تَتَكَلَّمُ أَتَكَلَّمُ

• Sen nasıl konuşursan öyle konuşurum.

• **أَيْنَ** Nerde ..se,sa

• **أَيْنَ تَجْلِسُ أَجْلِسُ**

Geri

İleri

➤ **Cezm etmeyen şart edatları da vardır.**

إذا - إذا نَزَلَ الْمَطَرُ تَظْهَرُ النَّبَاتُ

Yağmur yağarsa bitkiler ortaya çıkar

Geri

لو - لَوْ جِئْتَنِي لِأَكْرَمْتَهُ

Bana gelmiş olsaydı ona ikram ederdim.

Not: Başına geldiği fiil muzaride olsa mazi manası verilir ve genellikle cevabının başında fethalı bir **ل** bulunur.

İleri

أَمَّا - فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ

İman edenler ise onun, rablerinden(gelen) bir gerçek olduğunu bilirler.

Not: Şart ve detaylandırma için kullanılır. **أَمَّا** ile başlayan mübtedanın haberinin başına **ف** harfini gelmesi vaciptir. ancak bazen şiirlerde vezin uygunluğu için hazfedilebilir. bu **ف** haberin hangisi olduğunu bilmeye yardımcı olur.

- **Not- 1**

- Cezm edatları *mazi* fiilin başına da gelebilir. Mazi fiil mebni olduğundan *mahallen meczum* eder.

مَنْ قَرَأَ فَهَمَّ.

- **Not- 2** أي den başka şart isimlerini hepsi mebni bu ise murebtir.her zaman muzaaf olarak kullanıldığı için ona göre anlam kazır.

- **أَيُّهُمْ يَقُمْ أَقْمَ مَعَهُ** (Mübteda)

Onlardan hangisi ayağa kalkarsa bende onunla ayağa kalkarım

أَيَّ يَوْمٍ تَصُومُ أَصُمُّ (zaman zarfı)

Geri

İleri

- **Not- 3**

- Şart edatlarından **أَيْنَ - أَيْ - حَيْثُما - مَتِي - أَيان** cümledeki zaman ve mekan kavramına işaret etmelerinden dolayı cümlenin mefulun fih ögesi olarak kabul edilirler

Geri

İleri

- **Not- 4** Bu edatlardan yalnızca **إِنْ** harf diğerleri isimdir.

Dolayısıyla **إِنْ** harf olduğu için irabda mahalli yoktur. diğerleri ise cümlede buldukları yere göre irab alırlar.

• **Şart ve cevap cümlesinin irabı**

4 Çeşit kullanımı vardır;

- ❖ Her ikisi de muzari ise Lafzen **Meczum** olur.

إن تصبرَ تظفرَ - Sabredersen kazanırsın.

- ❖ Her ikisinde mazi ise mahallen **Meczum** olur.

إن صبرتَ ظفرتَ

- ❖ Şart mazi cevap muzari ise Muzari **Merfu** veya **meczum** olabilir.

إن صبرتَ تظفرَ - تظفرَ

- ❖ Şart Muzari Cevap mazi ise Muzari meczum olur.

إن تصبرَ تظفرَ

Geri

İleri

➤ **Şart edatlarından sonraki cümledeki cevabın başına bazı durumlarda **ف** gelebilir..**

• **Bu şartlar şunlardır;**

1) Cevap cümlesi isim cümlesi olursa.

من يهد الله فهو المهتد

2) Fiil **ليس** ve **نعم** gibi camid olan bir fiil cümlesi olursa;

3) Fiili istek, talep bildiriyorsa veya fiili olumsuz olursa

إِذَا قُرَأَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ - من يضل فلن تجد له سبيلا

Geri

İleri

4) Cevabın başına, قد, س, سوف gelirse veya cevap olumsuz olursa muzari cezm olmaz.

إِنْ تَذَهَبْ فَسَتَنْدَمُ - مَنْ يَفْعَلْ شَرًّا فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ.
- مَنْ يَقْتَصِدْ فَمَا يَفْتَقِرْ

Geri

İleri

➤ Talep ve istek bildiren fiilden sonra gelen ve başında ف ve و bulunmayan muzari fiil gizli bir ان ile meczumdur.

فَانصَحْ نَعْمَلْ بِنصحك

ف gelmesi ile ilgili ayet örnekleri

• قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ

De ki: “Eğer Allah’ı seviyorsanız bana uyun ki, Allah da sizi s.evsin

• وَإِنْ يَمَسَّكَ بَخِيرٌ فَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

Ve eğer sana bir hayır verirse, (bunu da geri alacak yoktur). Şüphesiz O herşeye kadirdir.

• وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ

Eğer bunu yapmazsan O'nun elçiliğini yapmamış olursun.

• إِنْ يَسْرِقْ فَقَدْ سَرَقَ أَخٌ لَهُ مِنْ قَبْلُ

“Eğer o çalmışsa, daha önce onun bir kardeşi de çalmıştı.”

Ayetlerde örnek kullanımlar

• - يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَنصُرُوا اللَّهَ يَنصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ .

- MUHAMMED 7). (Ey iman edenler!) Eğer siz Allah'a (Allah'ın dinine) yardım ederseniz O da size yardım eder, ayaklarınızı sabit tutar (kaydırmaz).

• مَنْ لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِنْ نُورٍ .

- NÛR, 40). ...Bir kimseye Allah nûr vermemişse, artık o kimsenin aydınlıktan nasibi yoktur.

• قَالَا رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنفُسَنَا وَإِن لَّمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ .

- A'RÂF 23. (Adem ile eşi) dediler ki: Ey Rabbimiz! Biz kendimize zulmettik. Eğer bizi bağışlamaz ve bize acımazsan mutlaka ziyan edenlerden oluruz.

TE'KID

ÜNİTE 7

www.medicineweb.net

Tanım: Önceki sözü pekiştiren lafızlara *Te'kit* denir.

Tekid edilen kelimeye de **Müekked** denir. Te'kit, müekkedin irabına tâbidir.

Te'kit İki Çeşittir:

1. Lâfzî Te'kit: İsmi, fiilin, harfin, zamir veya cümlenin veya eş anlamlısının tekrarıyla yapılır.

إِذْهَبْ إِذْهَبْ إِلَى الْبَيْتِ / كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ قُمْتُ أَنَا

جَاءَ زَيْدٌ زَيْدٌ - نَعَمْ ، نَعَمْ - جَلَسَ قَدَّ عَلِيٌّ ، نَعَمْ جَيْرِ

2. Manevi Te'kit: Sadece şu kelimelerle yapılır:

➤ نَفْسٌ - عَيْنٌ / كَلَّا - كَلْنَا / جَمِيعٌ - كُلٌّ - ذَاتٌ

➤ Bunlar tekit edilecek kelimenin (zahirine muzaaf olurlar. Tekit ettikleri kelimenin harekesini alırlar.

Marife kelimeyi tekit ederler. Tekid edilen kelimeye **MÜEKKED** bunlara da **MÜEKKİD** Denir.

نَفْسٌ – عَيْنٌ

Bu kelimelerin müekkedî çoğul olduğunda kendileride **أنفس** **اعين** –şeklinde gelir.

➤ حضرت فاطمةُ **نفسُها** - زَارَنِي الْوُزَرَءُ **انفُسُهُمْ**

➤ ذهبَ المعلمانِ **أنفسهما** إلى السوق

➤ ذهب المعلمون **أعينهم** إلى السوق

كَلَّا – كُنَّا

Tesniye zamirine muzaaf olurlar ve yalnız tesniyeyi tekit ederler. Bu durumda tesniye zamirine muzaaf olurlar. Tesniye isim gibi irab alırlar.

➤ **نَجَحَ الْأَخْوَانِ كِلَاهُمَا** iki kardeşin ikisi de başardı.

➤ **جَاءَتِ الْمَرَاتَانِ كِلْتَاهُمَا** iki kadının ikisi de geldi.

Geri

İleri

كَلَّا - كُنَّا

➤ Bu ikisi isme bitişirlerse tekit olmazlar. **جَاءَ كَلَّا الْمُعَلِّمِينَ**

Geri

Cümledeki konumuna göre takdiren irab alırlar.ancak yinede tekid anlamı ifade ederler. "o ikisinden her biri" olarak tercüme edilirler.

İleri

قرأتُ كَلَّا الكِتَابِينَ
M.İleyh Meful

جَمِيعٌ - كُلُّ

hepsi, tümü

➤ حَضَرَتِ التَّلَامِيذَاتُ كُلُّهُنَّ - قَرَأْتُ الْكِتَابَ كُلَّهُ

➤ نَجَحَ الطَّلَابُ جَمِيعُهُمْ

Geri

جَمْعَاءُ - أَجْمَعُ

Müfred müzekkerin tekidinde; **أَجْمَعُ** - Müfred müennesin tekidinde; **جَمْعَاءُ**

Müzekker çoğulda; **أَجْمَعُونَ** - **أَجْمَعِينَ** Müennesin tekidinde ise; **جُمُعُ** kullanılır.

İleri

جاء الجَيْشُ **أَجْمَعُ** - ذهبَتِ الكَتِيبَةُ **جَمْعَاءُ** - عملتِ النساءُ **جُمُعُ**

Not: Bunlardan başka **أَجْمَعُ** nun tabilerinden olan **أَبْصَعُ** - **أَبْتَعُ** - **أَكْتَعُ**

lafızları vardır. bunlar yalnız başlarına kullanılmazlar. **أَجْمَعُ** dan sonra kullanılırlar. Daha fazla tekid ifade ederler.

جاء الجَيْشُ **أَجْمَعُ** **أَبْتَعُ** - **أَبْصَعُ** - **أَكْتَعُ** rdunun bütün hepsi geldi

Not: **أجمع** ve **كلّ** kelimeleriyle zamirlerde tekid olunur.

إذهبوا **كلّكم** – رأيتهم **كلّهم** - جميعهم

عين ve **نفس** kelimerinde ise merfu zamirin tekid edilebilmesi için önce zamirle tekid edilir sonra bu kelimeler getirilir.

إذهبوا **انتم** أنفسكم Siz kendiniz gidiniz.

Not: **عين** ve **نفس** kelimeleri zaid **ب** harficeriyle cer olabilir. Bu durumda tekid ettikleri kelimelere göre irabları mahallen olur.

جاء زيد **بنفسه** (Mahallen merfu)

Geri

İleri

Tekid ile ilgili ayetler.

فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ .

Meleklerin hepsi de hemen secde ettiler.

وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ .

(Hayırda) önde olanlar, (ecirde de) öndedirler

فَوَرَبِّكَ لَنَسْأَلَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ .

Rabbin hakkı için, mutlaka onların hepsini sorguya çekeceğiz.

وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا .

Rabbin(in emri) geldiği ve melekler saf saf dizildiği zaman (her şey ortaya çıkacaktır).

BEDEL

ÜNİTE 8

www.medicineweb.net

Tanım: Kendinden önceki isim veya cümleyi açıklayan isim veya cümleye **bedel** denir. Açıklanan'a ise **mübdelün minh** denir.

Üç kısma ayrılır:

1- Bedel-i Kül (Mutabaka): Mana yönünden açıkladığına tamamen uyan bedeldir.

➤ جَاءَ الْأَسْتَاذُ عَلِيًّا

2- Bedel-i Ba'd: Açıkladığı kelimenin bir bölümünü karşılayan bedeldir.

➤ قَطَعْتُ الطَّرِيقَ ثَلَاثَةً

3- Bedel-i İştimal: Açıkladığı şeyin niteliklerinden olan bedeldir.

➤ لَا أَحِبُّ الْمُدْنَ الْكَبِيرَةَ ضَوْضَاهَا

Geri

İleri

Not:

- Son ikisinde (Bedel-i Ba'd ve Bedel-i İştimal) de mübdelün minh'e dönen zamir olmalıdır.

قَطَعْتُ الطَّرِيقَ ثَلَاثَةَ

Geri

- Bedel, mübdelün minh'e sayı olarak da uyar.

- **4. Bedeli mübayin:** Yanlış sözü düzeltmek için kullanılan

bedel'e **Bedel-i Galat** da denir. Yazı dilinde değil konuşma dilinde kullanılır.

İleri

➤ إِرْكَبُ الحَافِلَةَ السَّيَّارَةَ - حَضِرُ المَهْنَدِسُ الطَّيِّبُ

Not:

**Bedel ile Tekil şekil itibariye bir birine benzer,
karıştırmamalıdır:**

قَرَأْتُ الْكِتَابَ **كَلِّهٖ** (Tekid)

قَرَأْتُ الْكِتَابَ **نِصْفَهٗ** (Bedel)

Bedelde,asıl vurgulanmak istenen bedeldir.

Tekid ise asıl maksat ve anlatılmak istenen tekid edilen kelimedir.yani mükkeddir...

Örnek Cümleler

Kardeşin Hâlit geldi.. **حَضَرَ أَخُوكَ خَالِدٌ**

Öğrenci Hâlit'i mükafatlandırdım.. **كَافَأْتُ التِّلْمِيذَ خَالِدًا**

Geminin yelkenlisine baktım. **نَظَرْتُ إِلَى السَّفِينَةِ شِرَاعِهَا**

Kardeşinin okuyuşunu işittim. **سَمِعْتُ أَخَاكَ قِرَاءَتَهُ**

HAYRET FİİLLERİ

ÜNİTE9

www.medicineweb.net

Tanım: Bir şeye karşı şaşkınlık veya aşırı beğeni ifade eden fiillere taaccüp fiilleri denir.

Geri

مَا أَفْعَلُهُ — أَفْعَلُ بِهِ

şeklinde iki kullanımı vardır.

İleri

Bu cadde ne kadar uzun! مَا أَطْوَلَ هَذَا الشَّارِعَ

Cehalet ne kadar kötüdür!

أَقْبَحُ بِالْجَهْلِ

Fiilin bu kalıplarda taaccüp yapılabilmesi için şu şartları taşıması gerekir:

Bu şartlardan biri olmazsa fiil yardımcı bir fiille ve müevvel mastar yada mastar şekliyle kullanılır.

مَا أَنْفَعَ الْكِتَابَ

1. Fiil sülasi mücerret olmalıdır.

مَا أَحْسَنَ أَنْ يَسْتَعْمَلَ الْإِنْسَانُ عَقْلَهُ

2. Fiil müspet olmalıdır. Babasına ikram etmiyor لَا يُكْرِمُ أَبَاهُ

Babasına ikram etmemesi ne kötüdür! مَا أَقْبَحَ إِلَّا (أَنْ لَا) يُكْرِمَ أَبَاهُ

3. Fiil malum olmalıdır.

مَا أَقْبَحَ أَنْ يُعَاقَبَ بِلَا جُرْمٍ! Suçsuz yere cezalandırılmak ne kötü!

4. Tam fiil olmalı, nakıs fiil (كَانَ ve kardeşleri) olmamalıdır.

مَا أَجْمَلَ أَنْ تَكُونَ (كَوْنَكَ بَيْنَنَا) بَيْنَنَا Aramızda olman ne güzel!

Geri

İleri

5. Mutasarrıf (Çekimli) fiil olmalı, Camit olmamalıdır.

لَيْسَ – عَسَى – نَعَمْ – بِأَسَ fiillerinin taaccübü gelmez.

Geri

6. Fiilin İsm-i Tafdil'i yapılabilmelidir. Ne çok öldü! (denmez) / مَاتَ

أَمَوْتَ

7. Fiil فَعْلًا – أَفْعَلُ kalıbında renk ve kusur bildiren bir fiil olmamalıdır.

İleri

➤ ما أجمل حُضْرَةَ الحَدِيقَةِ! Bahçenin yeşilliği ne güzel!

İrabı;

مَا أَعْظَمَ الْكَارِثَةَ Haber	أَعْجَبَ بِقُوَّتِهِ
مَا : mübteda	أَعْجَبَ : Fiil
أَعْظَمَ : Fiil هو Fail gizli	بِ : zait
الْكَارِثَةَ : Meful	قُوَّتِهِ : Fail

Geri

İleri

Not:

Günümüzde, ne kadar güzel كَمْ هِيَ جَمِيلَةٌ kalıbı da taaccüp olarak kullanılmaktadır.

MÜNADÄ

ÜNITE 10

www.memooweb.net

Tanım: Nida, Arapça gramerinde uyarı veya çağrı yada seslenmek içindir. İki ögesi vardır.

Nida edatı ve Münada (Nida edilen isim)

Nida edatları şunlardır:

- (yakın için **أَيُّ**),
- (uzak için **هَيَّا، أَيَّا**),
- (hem yakın hem uzak için **يَا**),

İrabi: Münada ya **mansup** olur veya **Merfuluk alemeti üzere** mebni olur. Bu durumda mahallen mansub olur.

Geri

İleri

Mansup olduğu yerler: Lafzen mansubtur.

1- Muzaaf olması: **يَا عَبْدَ اللَّهِ**

2- Şebih bi'l muzaaf olması: **يَا رَاجِيًا مَغْفِرَةً رَّبِّهِ**

3- Nekre-i ğayr-i maksude olması: **يَا ظَالِمًا**

Geri

Merfuluk alemeti üzere mebni olduğu yerler: Mahallen mansub olur.

1- Müfret alem olması: **يَا مُحَمَّدُ / يَا مُحَمَّدُونَ**

2- Nekre-i maksude olması: **يَا مُعَلِّمُونَ / مَا اسْمُكَ يَا وَالدُّ**

İleri

➤ **أُنَادِي**

amilinden dolayı bu durumda mahallen mansuptur.

Nekre-i maksûde: Nekre olmakla karşısındaki belli kişilere hitap ediyorsa.

Ey iki adam!! يَا رَجُلَانِ

Ey peygamberler!! يَا نَبِيِّنَ

Ey öğrenciler! يَا تَلَامِيذُ

Nekre-i gayr-i maksude: Münâdâ kesin olarak belli değilse.

يَا رَجُلًا خُذْ بِيَدِي!

Ey (herhangi bir) adam! Elimi tut.

. ot:

➤ İsmi başında harf-i tarif varsa nida harfinden sonra

münada olarak müzekkerlerde **أَيُّهَا**

müenneslerden sonra **أَيُّهَا** gelir. Bu, münada,

sonraki isim onun sıfatı olur.

يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ - يَا أَيُّهَا النَّفْسُ!

Sıfat

Münada

Nida harfi

. ot:

➤ **اللَّهُ** kelimesinden önce **أَيُّهَا** getirilmez. Fakat sonuna

Geri

şeddeli **م** getirilebilir. **اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي** Ey Allaahım

beni affet.

➤ Münâdâ özel isim ise veya çok yakında bulunup yakın hissedilirse bazen nida harfi hazfolur .

İleri

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً / أَيُّهَا الْمُسْتَمِعُونَ الْكَرَامَ !

- Münada mütekellim ya'sına muzaaf olunca hazfedilebilir. Bu durumda münadanın son harfi kesra olur. رَبِّ اجْعَلْ هَذَا بَلَدًا

أَمِنَّا

Geri

- Hazfedilmeyince mütekellim ya'sı sakın veya fethalı olur.

يا عِبَادِي الَّذِينَ اسْرَفُوا عَلٰى اَنْفُسِهِمْ. يَا عِبَادِي لَا خَوْفَ عَلَيْكُمْ

ileri

- Münadanın sonu illetliyse illet harfi hazfedilmez ve fethalı okunur. يَا مَوْلَايَ

- آه Acıma bildirir. Bu nida türüne 'nüdbe' denir. Sonuna eklenir. يَا كَبِدَاهِ vah ciğerim!